

СВЕТИ ГРИГОРИЈЕ НИСКИ

**О ЖИВОТУ МОЈСИЈА ЗАКОНОДАВЦА
ИЛИ О САВРШЕНСТВУ ВРЛИНЕ
(1.1–1.15)**

ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΝΥΣΣΗΝΣ

**ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΒΙΟΥ ΜΩΥΣΕΩΣ ΤΟΥ
ΝΟΜΟΘΕΤΟΥ Η ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤ'
ΑΡΕΤΗΝ ΤΕΛΕΙΟΤΗΤΟΣ**

1. 1. Οἶόν τι πάσχουσιν οἱ τῶν ἵππικῶν ἀγῶνων φιλοθεάμονες, οἱ τοῖς παρ' αὐτῶν σπουδαζομένοις ἐν ταῖς ἀμίλλαις τῶν δρόμων, κἄν μηδὲν προθυμίας εἰς τάχος ἐλλείπωσιν, ὅμως ὑπὸ τῆς περὶ νίκην σπουδῆς ἐπιβοῶσιν ἄνωθεν τὸν ὀφθαλμὸν τῷ δρόμῳ συμπεριάγοντες καὶ παρακινούσιν, ὡς γε νομίζουσιν, εἰς ὀξυτέραν ὀρμὴν τὸν ἡνίοχον, ἐποκλάζοντες ἅμα τοῖς ἵπποις καὶ ἀντὶ μᾶστιγος τὴν χεῖρα κατ' αὐτῶν προ τείνοντές

1. 1. Доживео сам и ја, драги мој пријатељу, оно што доживљавају љубитељи коњских трка. Као они који, и када јахач кога бодре уопште не заостаје у брзини, ревнојући за победом, дозивају и подржавају га, пратећи га очима и подстичу га да покуша упорније, чини ми се да се и ја тако понашам, брате мој. Док они који машу рукама, као да држе узда и ударају у ваздуху како би покренули коња да потрчи, не чине то

τε καὶ ἐπισειόντες, οὐχ ὅτι συντελεῖ τι τὰ γινόμενα πρὸς τὴν νίκην αὐτὰ ποιῶντες, ἀλλ' εὐνοία τῇ πρὸς τοὺς ἀγωνιζομένους φωνῇ τε καὶ σχήματι τὴν σπουδὴν ὑπὸ προθυμίας ἐπισημαίνοντες, τοιοῦτόν τι δοκῶ καὶ αὐτὸς ποιεῖν, φίλων μοι καὶ ἀδελφῶν τιμιώτατε, ὅτι σου κατὰ τὸ τῆς ἀρετῆς στάδιον καλῶς ἐναγωνιζομένου τῷ θείῳ δρόμῳ καὶ πρὸς τὸ βραβεῖον τῆς ἄνω κλήσεως πυκνοῖς τε καὶ κούφοις συντεινομένου τοῖς ἄλμασιν ὑποφωνῶ τε καὶ ἐπισπεύδω καὶ ἐπιτείνειν τῇ σπουδῇ τὸ τάχος διακελεύομαι. Ποιῶ δὲ ταῦτα οὐκ ἀλόγῳ τινὶ προθυμίᾳ πρὸς τοῦτο φερόμενος, ἀλλ' ὡς ἀγαπητῷ τέκνῳ τὰ καθ' ἡδονὴν χαριζόμενος.

1. 2. Τῆς γὰρ ἐπιστολῆς ἦν πρῶν διεπέμψω ταύτην ἀπαγγελούσης τὴν αἴτησιν τὸ γενέσθαι σοὶ τινα παρ' ἡμῶν ὑποθήκην εἰς τὸν τέλειον βίον, πρέπειν ἀθήθην παρὰσχεῖν· ἄλλο μὲν σοὶ τι χρήσιμον ἴσως ἐκ τῶν λεγομένων οὐδέν, αὐτὸ δὲ τοῦτο πάντως οὐκ ἀχρηστον τὸ γενέσθαι σοὶ τῆς εὐπειθείας ὑπόδειγμα. Εἰ γὰρ ἡμεῖς οἱ τοσοῦτων ψυχῶν ἐν πατέρων τάξει προτεταγμένοι πρέπειν οἰόμεθα τῇ πολιᾷ ταύτην νεότητος σωφρονούσης ἐπίταγμα δέχεσθαι, πολὺ μᾶλλον εἰκός ἐστιν ἐν σοὶ κρατυνθῆναι τὸ τῆς εὐπειθείας κατόρθωμα, πρὸς ὑπακοὴν ἐκούσιον δι' ἡμῶν παιδοτριβηθείσης σοὶ τῆς νεότητος.

нужно зато што верују да све то доприноси победи, већ су обузети пријатним расположењем и изражавају га узвицима и покретима руку. Исто тако се понашам и ја пред тобом. Док се ти бориш успешно на пољу врлине, корачајући брзо и нечујно Божијим путем, како би стекао „награду небескога призивања“ (Фил. 3, 14), долазим и ја, дозивам те и подстичем те да марљиво пожуриш. То чиним не из неког некорисног одушевљења, већ из дубоког задовољства, јер те сматрам својим драгим дететом.

1. 2. Из тог разлога обрађајем своју дужност да одговорим на твоје писмо које си ми недавно послао и којим си ми затражио неки савет о савршеном животу. И ако још не проистекне нека друга корист за тебе од реченог, ипак биће ти од користи овај пример жељног одговора. Пошто сам ја преузео духовно очинство толиких душа и стар сам по годинама, мислим да морам одговорити захтевима твоје мудре младости. Далеко природније је да се јачаш у свом настојању вољне послушности, као што си подучаван од свог детињства.

1. 3. Καὶ ταῦτα μὲν εἰς τοσοῦτον· ἐγχειρητέον δὲ ἤδη τῷ προκειμένῳ, Θεὸν καθηγεμόνα ποιησαμένοις τοῦ λόγου. Ἐπεζήτησας, ὧ φίλη κεφαλῇ, τύπῳ ὑπογραφήναι σοι παρ' ἡμῶν τίς ὁ τέλειός ἐστι βίος, δηλαδὴ πρὸς τοῦτο βλέπων ὡς, εἴπερ εὐρεθείη τῷ λόγῳ τὸ σπουδαζόμενον, μετενεγκεῖν εἰς τὸν ἴδιον βίον τὴν ὑπὸ τοῦ λόγου μνηυθεῖσαν χάριν. Ἐγὼ δὲ ἐν ἀμφοτέροις ἐπίσης ἀμηχανῶ· τότε γὰρ περιλαβεῖν τῷ λόγῳ τὴν τελειότητα καὶ τὸ ἐπὶ τοῦ βίου δεῖξαι ὅπερ ἂν ὁ λόγος κατανοήσῃ ὑπὲρ τὴν ἐμὴν δύναμιν ἐκάτερον τούτων εἶναι φημι· τάχα δὲ οὐκ ἐγὼ μόνος, ἀλλὰ πολλοὶ καὶ τῶν μεγάλων τε καὶ κατ' ἀρετὴν προεχόντων ἀνέφικτον αὐτοῖς εἶναι τὸ τοιοῦτον ὁμολογήσουσιν.

1. 4. Ὡς δ' ἂν μὴ δοκοίην, κατὰ τὸν ψαλμῶδὸν εἰπεῖν, ἐκεῖ φοβεῖσθαι φόβον ὅπου οὐκ ἔστι φόβος, σαφέστερον ὁ βούλομαι παραστήσω σοι.

1. 5. Ἡ τελειότης ἐπὶ μὲν τῶν ἄλλων ἀπάντων ὅσα τῇ αἰσθήσει μετρεῖται πέρασί τισιν ὠρισμένοις διαλαμβάνεται, οἷον ἐπὶ τοῦ ποσοῦ, τοῦ τε συνεχοῦς καὶ τοῦ διωρισμένου. Πᾶν γὰρ τὸ ἐν ποσότητι μέτρον ἰδίοις τισὶν ὅροις ἐμπεριέχεται· καὶ ὁ πρὸς τὸν πῆχυν ἢ τὴν τοῦ ἀριθμοῦ δεκάδα βλέπων οἶδε τὸ ἀπὸ τίνος ἀρξάμενον καὶ

1. 3. Ипак довољно је ово што смо рекли до сада. Дошао је час да се позабавимо темом, молећи Бога да води моје речи. Питао си ме, драги мој, да ти опишем какав је савршен живот према обрасцу, да тежиш томе, па ако нађеш опис онога што се тражи, да примениш у животу доброту која ти је предочена. Подједнако су ми тешке обе ствари, јер мислим да су изнад мојих могућности свака од њих две. Толико описати савршенство речима, колико и показати у животу оно што ће размотрити ум. Немој мислити да је ово само моја немоћ. Већина оних који су спознали даље врлину признају да је нешто од тога неприступачно.

1. 4. Али да ти не би дао утисак, по речима Псалмопеваца, да „се не бих побојао страха где га нема“ (Пс. 13, 5), ја ћу ти јасније изложити то што желим.

1. 5. Савршенство у свему другом, што се мери чулима, ограничава се некаквим познатим одређењима. На пример, онима који се односе на количину, и која непрестано мењају одређења, то су полазна и крајња тачка, јер свака мера количине се обухвата некаквим својим одређењима. И док се лакат и десетина користе за мерење, зна

εἷς τι καταλήξαν, ἐν ᾧ ἔστι τὸ τέλειον ἔχειν. Ἐπὶ δὲ τῆς ἀρετῆς ἓνα παρὰ τοῦ Ἀποστόλου τελειότητος ὄρον ἐμάθομεν, τὸ μὴ ἔχειν αὐτὴν ὄρον· ὁ γὰρ πολὺς ἐκεῖνος καὶ ὑψηλὸς τὴν διάνοιαν ὁ θεῖος Ἀπόστολος αἰεὶ διὰ τῆς ἀρετῆς τρέχων οὐδέποτε τοῖς ἐμπροσθεν ἐπεκτείνεται νόμενος ἔληξεν· οὐδὲ γὰρ ἀσφαλῆς αὐτῷ ἦν ἡ τοῦ δρόμου στάσις· διὰ τί; ὅτι πᾶν ἀγαθὸν τῇ ἑαυτοῦ φύσει ὄρον οὐκ ἔχει, τῇ δὲ τοῦ ἐναντίου παραθέσει ὀρίζεται, ὡς ἡ ζωὴ τῷ θανάτῳ καὶ τὸ φῶς τῷ σκότῳ· καὶ πᾶν ὅλως ἀγαθὸν εἰς πάντα τὰ τοῖς ἀγαθοῖς ἐκ τοῦ ἐναντίου νοούμενα λήγει· ὡσπερ οὖν τὸ τῆς ζωῆς τέλος ἀρχὴ θανάτου ἐστίν, οὕτως καὶ τοῦ κατ' ἀρετὴν δρόμου ἡ στάσις ἀρχὴ τοῦ κατὰ κακίαν γίνεται δρόμου.

1. 6. Οὐκοῦν οὐ διεψεύσθη ὁ λόγος ἡμῖν, ἀμήχανον ἐπὶ τῆς ἀρετῆς εἶναι τὴν τῆς τελειότητος περιλήψιν λέγων· ἐδείχθη γὰρ ὅτι τὸ διαλαμβανόμενον πέρασιν ἀρετῆς οὐκ ἔστιν. Ἐπεὶ δὲ καὶ τοῖς μετιούσι τὸν κατ' ἀρετὴν βίον ἀδύνατον εἶπον εἶναι τὸ ἐπιβῆναι τῆς τελειότητος, οὕτως ὁ λόγος καὶ περὶ τούτου σαφηνισθήσεται.

1. 7. Τὸ πρῶτως καὶ κυρίως ἀγαθόν, οὗ ἡ φύσις ἀγαθότης ἐστίν, αὐτὸ τὸ Θεῖον, ὃ τίποτε τῇ φύσει νοεῖται, τοῦτο καὶ ἔστι καὶ ὀνομάζεται. Ἐπεὶ

се где почиње, а где се завршава њихово савршенство. У врлини, међутим, ствари се разликују. Као што знамо преко Апостола, једно је одређење савршенства врлине, управо то да нема одређења. Зато и он велики и узвишен по мудрости, свети Апостол, иако стално напредује у врлини, никада не престаје да се пружа за оним што је пред њим (Фил. 3, 13). И то зато што се не би осећао сигурно да застане макар и на кратко. Зашто? Јер добро је по својој природи бескрајно па се ограничава поређењем са супротним, као живот од смрти, а светлост од таме. Обично свако добро завршава тамо где почиње оно што се сматра супротним. Тако, дакле, крај живота је почетак смрти, тиме је заустављање напредовања у врлини почетна тачка на путу зла.

1. 6. Сходно томе, истинна је ово што сам рекао, да је немогуће говорити о достизању савршенства у врлини, јер је утврђено да све што се може ограничити није врлина. Пошто смо рекли да је немогуће онима који живе врлинским животом да достигну савршенство, требало би да разјасним моје речи по овом питању.

1. 7. Прво и основно добро, што је по природи доброта, јесте сам Бог, и било шта што неко може да разуме о божанској природи, она то јесте и зове се добро. И

οὐν οὐδείς ἀρετῆς ὄρος πλὴν κακίας ἐδείχθη, ἀπαρὰ δεκτον δὲ τοῦ ἐναντίου τὸ Θεῖον, ἀόριστος ἄρα καὶ ἀπερὰ τωτος ἢ θεία φύσις καταλαμβάνεται ἀλλὰ μὴν ὁ τὴν ἀληθῆ μετιῶν ἀρετὴν οὐδὲν ἕτερον ἢ Θεοῦ μετέχει, διότι αὐτός ἐστιν ἡ παντελής ἀρετῆ· ἐπεὶ οὖν τὸ τῆ φύσει καλὸν εἰς μετουσίαν ἐπιθυμητὸν πάντως ἐστὶ τοῖς γινώσκουσι, τοῦτο δὲ ὄρον οὐκ ἔχει, ἀναγκαιῶς καὶ ἡ τοῦ μετέχοντος ἐπιθυμία τῷ ἀορίστῳ συμπαρατείνουσα στάσιν οὐκ ἔχει.

1. 8. Οὐκοῦν ἀπορὸν ἐστὶ παντάπασι τοῦ τελείου τυχεῖν, διότι ἡ τελειότης, καθὼς εἴρηται, ὄροις οὐ διαλαμβάνεται, τῆς δὲ ἀρετῆς εἰς ὄρος ἐστὶ τὸ ἀόριστον· πῶς οὖν ἂν τις ἐπὶ τὸ ζητούμενον φθάσειε πέρας, οὐχ εὐρίσκων τὸ πέρας;

1. 9. Οὐ μὴν ἐπειδὴ καθόλου τὸ ζητούμενον ἄληπτον ὁ λόγος ὑπέδειξεν, ἀμελητέον ἂν εἴη τῆς ἐντολῆς τοῦ Κυρίου, ἣ φησι γίνεσθε τέλειοι, ὡς Πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τέλειός ἐστιν. Ἐπὶ γὰρ τῶν τῆ φύσει καλῶν, κὰν μὴ τοῦ παντός τυχεῖν δυνατὸν ἦ, τὸ καὶ μὴ τοῦ μέρους ἀποτυχεῖν κέρδος ἂν εἴη μέγα, τοῖς γε νοῦν ἔχουσι.

1. 10. Πᾶσαν τοίνυν ἐπιδεικτέον σπουδὴν μὴ παντελῶς ἐκπεσεῖν τῆς ἐνδεχομένης

зато, као што смо рекли, не постоји ограничење врлине ван и осим зла, и зато је за Бога неприхватљиво било шта друго осим добра, из овог следи да је божанска природа бесконачна и неограничена. Онај који истински живи врлинским животом, не чини ништа друго него живи сједињен са Богом, јер је Он потпуна врлина. И они, који су свесни, желе заједништво са добрим по својој природи, а оно нема границе, неопходно је да и жеља онога који се сједињује, односно човека, нема краја, она се продужава са бесконачним.

1. 8. Према томе, нико не може постићи апсолутно савршенство, јер према реченом, савршенство није ограничено, а за врлину постоји једино ограничење – бесконачност. Како би, дакле, неко могао стићи до жељеног краја, кад крај не постоји?

1. 9. Али ипак, као што је речено, није потпуно неухватљиво оно што тражимо, не смемо превидети заповест Господа који говори: „Будите дакле савршени, као што је савршен Отац ваш небески“ (Мт. 5, 48). Зато када је у питању добро по својој природи, и када није могуће стећи га у потпуности, велика би добит била за разборите, да је не стичу делимично.

1. 10. Стога, морамо да уложимо све напоре, не желећи да будемо лишени могућег савршен-

τελειότητος, ἀλλὰ τοσοῦτον ἀπ' αὐτῆς κτήσασθαι, ὅσον ἂν ἔνδον τοῦ ζητουμένου χωρήσωμεν· τάχα γὰρ τὸ οὕτως ἔχειν, ὡς αἰεὶ ἐθέλειν ἐν τῷ καλῷ τὸ πλεονέχειν, ἢ τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως τελειότητος ἐστί.

1. 11. Δοκεῖ δέ μοι καλῶς ἔχειν τῇ Γραφῇ περὶ τούτου συμβούλῳ χρήσασθαι· φησὶ γάρ που διὰ τῆς Ἠσαΐου προφητείας ἡ θεία φωνή· ἐμβλέψατε εἰς Ἀβραάμ τὸν πατέρα ὑμῶν καὶ εἰς Σάρραν τὴν ὠδίνουσαν ὑμᾶς. Ταῦτα γὰρ πάντως ὁ λόγος τοῖς ἔξω τῆς ἀρετῆς πλανωμένοις διακελεύεται, ἵνα, καθάπερ οἱ ἐν πελάγει τῆς εὐθείας τοῦ λιμένας παρενεχθέντες κατὰ τὸ φανερὸν σημεῖον τῆς πλάνης ἑαυτοὺς ἐπανάγουσιν ἢ πυρρὸν ἰδόντες ἀπὸ ὕψους αἰρόμενον ἢ κορυφὴν τινος ἀκρωρείας ἀναφανείσαν, τὸν αὐτὸν τρόπον τοὺς ἀκυβερνήτω τῇ διανοίᾳ κατὰ τὴν τοῦ βίου θάλασσαν πλανωμένους τῷ κατὰ τὴν Σάρραν καὶ Ἀβραάμ ὑποδείγματι πάλιν κατευθύνῃ πρὸς τὸν λιμένα τοῦ θείου θελήματος.

1. 12. Ἐπειδὴ γὰρ πρὸς τὸ θηλύτε καὶ ἄρρεν ἢ ἀνθρωπίνη μεμέρισται φύσις καὶ ἀμφοτέροις ἐπίσης κατ' ἐξουσίαν ἢ πρὸς ἀρετὴν καὶ κακίαν αἴρεσις πρόκειται, διὰ τοῦτο ἑκατέρω τμήματι τὸ κατάλληλον τῆς ἀρετῆς ὑπόδειγμα παρὰ τῆς

στυ, али да стекнемо савршенство онолико колико је потребно да достигнемо дубину онолико колико смо у могућности да примимо. Наиме, можемо рећи да је савршенство људске природе непрестана жеља да се добије што је могуће више добра.

1. 11. Чини ми се да је најбоље саветовати се са Светим Писмом о овом питању. Зато што негде глас Божији говори кроз пророштво Исаијино: „Погледајте Аврама, оца свог, и Сару, која вас је родила, како га инокосног позвах и благослових га и умножих га“ (Ис. 51, 2). Овај општи пример даје Божија Реч онима који лутају далеко од врлине. И као што је онима, који лутају морем изван пута који води ка луци, дат неки очигледан знак са светионика или појавом неких планинских врхова на хоризонту, који их подстиче да исправе своје деловање, тако оне који несвесно лутају морем живота помера Божанска Реч примером Авраама и Саре да буду усмерени ка луци Божије воље.

1. 12. Знамо да је људски род раздвојен на мушки и женски и оба су подједнако слободна да изаберу пут врлине или пут зла. Зато се од давнина од Бога приказује одговарајући образац за сваки род, како би обоје тежили ка сличном.

θείας προεδείχθη φωνῆς, ἵνα πρὸς τὸ συγγενές ἐκάτεροι βλέποντες, πρὸς μὲν τὸν Ἀβραάμ οἱ ἄνδρες, πρὸς δὲ τὴν Σάρραν τὸ ἕτερον μέρος, ἀμφότεροι διὰ τῶν οἰκείων ὑπο δειγμάτων πρὸς τὸν κατ' ἀρετὴν βίον διευθύνονται.

1. 13. Ἴσως δ' ἂν τοίνυν ἐξαρκέσειε καὶ ἡμῖν ἑνός τινος τῶν κατὰ τὸν βίον εὐδοκίμων ἢ μνήμη τὴν τοῦ πυρσοῦ χρεῖαν πληρῶσαι καὶ ὑποδείξει πῶς ἐστὶ δυνατόν τῷ ἀκλύστῳ τῆς ἀρετῆς λιμένοι τὴν ψυχὴν καθορμίσαι, μηδαμοῦ ταῖς τοῦ βίου ζάλαις ἐγχειμασθεῖσαν μηδὲ κατὰ τὰς ἐπαλλήλους τῶν παθῶν τρικυμίας τῷ βυθῷ τῆς κακίας ἐνναυαγήσασαν. Τάχα γὰρ καὶ τούτου χάριν ἢ τῶν ὑψηλῶν ἐκεῖνων πολιτεία δι' ἀκριβείας ἰστόρηται, ὡς ἂν διὰ τῆς τῶν προκατορθωκῶτων μιμήσεως ὁ ἐφεξῆς βίος πρὸς τὸ ἀγαθὸν ἀπευθύνεται.

1. 14. Τί οὖν, ἐρεῖ τις, εἰ μήτε Χαλδαῖος ἐγώ, ὥσπερ ὁ Ἀβραάμ μνημονεύεται, μήτε τῆς θυγατρὸς τοῦ Αἰγυπτίου τροφίμος, ὡς περὶ τοῦ Μωϋσέως ὁ λόγος κατέχει, μηδ' ὅλως ἐν τοῖς τοιούτοις πρὸς τινα τῶν ἀρχαίων ἔχω τι κατὰ τὸν βίον κατάλληλον, πῶς εἰς τὴν αὐτὴν τάξιν ἐνὶ τούτων ἐμαυτὸν καταστήσω, μὴ ἔχων ὅπως τὸν τοσοῦτον ἀφεστῶτα διὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων μιμήσομαι; Πρὸς ὃν ἐροῦμεν, ὅτι οὔτε τὸ Χαλδαῖον εἶναι κακίαν ἢ ἀρετὴν κρίνομεν, οὔτε τῇ ἐν Αἰγύπτῳ ζωῇ οὔτε τῇ ἐν Βαβυλῶνι διατριβῇ τοῦ βίου

Мушкарци пак Аврааму, а жене Сари, и да обоје њиховим примером буду вођени према врлини.

1. 13. Можда би нам по том користило, као светионик у мраку, да се присетимо неког од оних који су успели да стекну врлину у свом животу. Можда ћемо на тај начин моћи водити нашу душу према мирној луци врлине, да не будемо кушани животним патњама, нити потопљени у дубине зла узастопним бурама страсти. Осим тога, живот светих људи детаљно је испричан баш из тог разлога, како би их опонашали они који успешно стичу добро у свом животу, онако како су то успевали они пре њих.

1. 14. Неко ће се запитати: „А шта ако ја нисам Халдејац, како говоре да је био Авраам, нити сам одгајан као усвојено дете фараонске ћерке, како вели прича о Мојсију, нити мој начин живота подсећа на навике светитеља старих, како ћу моћи да се уврстим у исти положај са неким од њих, ако не могу да опонашам њихова дела, која су далеко од мене?“ О овоме одговор следи: не сметрам да је врлина или зло бити Халдејац, нико није лишен врлинског живота нити зато што је живео у Египту, нити зато што је боравио у Вавилону.

τις τοῦ κατ' ἀρετὴν ἐξοικίζεται, οὐδ' αὖ πάλιν ἐν τῇ Ἰουδαίᾳ μόνον γνωστὸς ὁ Θεὸς τοῖς ἀξίοις γίνεται, οὐδὲ Σιών κατὰ τὴν πρόχειρον ἔννοιαν τὸ θεῖον ἐστὶν οἰκητήριον, ἀλλὰ τινος λεπτοτέρας ἡμῖν χρεία τῆς διανοίας καὶ ὀξυτέρας τῆς ὀψευς, ὡς διᾶδειν ἐκ τῆς ἱστορίας ποίων Χαλδαίων ἢ Αἰγυπτίων πόρρω γενόμενοι καὶ ποίας Βαβυλωνίων αἰχμα λωσίας ἀπολυθέντες τοῦ μακαρίου βίου ἐπιβησόμεθα.

1. 15. Μωϋσῆς τοίνυν ἡμῖν εἰς ὑπόδειγμα βίου προτεθήτω τῷ λόγῳ, οὗ τὸν βίον πρῶτον ἐν ἐπιδρομῇ διελθόντες, καθὼς παρὰ τῆς θείας Γραφῆς μεμαθήκαμεν, οὕτω τὴν πρόσφορον τῇ ἱστορίᾳ διάνοιαν εἰς ἀρετῆς ὑποθήκην ἀναζητήσομεν, δι' ἧς τὸν τέλειον ὡς ἐν ἀνθρώποις βίον ἐπιγνωσόμεθα.

Изворник:

De vita Mosis, Περί του βίου Μωυσέως, ἡ περί της κατ' ἀρετὴν τελειότητος (PG 44, 297–326).

Нити су се опет само у Јудеји појавили људи који су били достојни да спознају Бога, нити је град Сиона, према тривијалној мисли, једино обитавалиште Бога. Рекао бих да нам је потребна истанчана мисао и један дубљи поглед како бисмо истакли из приче од којих Халдејаца и Египћана треба да се удаљимо и ког Вавилонског ропства треба да се ослободимо како би започели блажени живот.

1. 15. Узећемо, дакле, током развоја ове наше материје пример Мојсијевог живота. Пошто укратко изложимо његов живот, као што смо научили из Светог Писма, потом ћемо тражити духовни смисао који пружају историјске чињенице, као савет врлине. И тако ћемо разумети живот савршенства, онолико колико је он могућ за човека.

Превео са старогрчког:
Ненад Сокић

Примљено: 22. 6. 2017.
Одобрено: 21. 7. 2017.